

HØRINGSNOTAT

Kontor/afdeling
Center for erhverv og
tværgående EU

Dato
4. december 2023

J nr. 2023 - 12000

/EKM

Høringsnotat om forslag til ændring af erhvervspuljebekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 674 af 2. juni 2023 om tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO2-reduktioner i erhvervsvirksomheder

Forslag til ændring af erhvervspuljebekendtgørelsen blev sendt i ekstern høring den 30. oktober 2023 med frist for afgivelse af høringssvar den 16. november 2023.

Der er modtaget i alt 7 høringssvar.

Følgende høringssparter har afgivet bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet:

Danske Advokater, Dansk Industri, Marine Ingredients Denmark, Nordic Green Solutions, Rådet for Grøn Omstilling, SMVdanmark og Synergi.

I det følgende vil de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Danske Advokater (DA) henviser til § 5, stk. 3, hvorefter det samlede tilskud maksimalt kan udgøre et beløb svarende til 15 mio. euro pr. virksomhed pr. investeringsprojekt og bemærker, at det er uklart hvorledes et investeringsprojekt defineres, herunder hvorvidt et større projekt eller flere sammenhængende projekter kan opdeles i mindre projekter, der hver især kan være tilskudsberettiget. **DA** opfordrer derfor til, at det i § 3 præciseres, hvad der forstås ved et investeringsprojekt.

DA henviser videre til § 8, stk. 3, med 21 faktorer, der ikke må medregnes i opgørelsen, og anfører, at flere af disse faktorer ikke er nærmere konkretiseret, hvilket kan indebære en risiko for, at det vil være vanskeligt at forudse, om en given faktor kan medregnes eller ej. **DA** finder, at flere af faktorerne beregningsmæssigt er særdeles tekniske og i visse tilfælde vanskelige at dokumentere. Afslutningsvis anfører **DA**, at bekendtgørelsen ikke indeholder en bestemmelse om klageadgang ved Energistyrelsens afslag på en ansøgning om tilskud, og at det i betragtning af bl.a. den skønsudøvelse flere af faktorerne bl.a. i § 8, stk. 3, implicerer, ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn anbefales at overveje tilføjelse af klagemuligheder i bekendtgørelsen.

Ministeriets bemærkninger:

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Danske Advokaters forslag om en definition af begrebet investeringsprojekt og bemærker hertil, at i henhold til Kommissionens forordning om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108, art. 4, stk. 2, (gruppefritagelsesforordningen) må tilskudstærsklerne ikke omgås ved kunstig opsplitting af et projekt. Investeringsprojekt defineres ikke nærmere i forordningen, og ministeriet vurderer konkret, om der sker kunstig opsplitting. I praksis har det ikke udgjort et problem, da de udbetalte tilskud ligger betydeligt under tærskelværdien.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er enig i, at bekendtgørelsen har relativt høj teknisk karakter, hvilket ofte er en forudsætning for at kunne beregne tilskud til energieffektiviseringer i f.eks. varme- og procesanlæg. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet søger løbende at forbedre læsbarheden og anvendeligheden af de tekniske forhold, bl.a. på baggrund af input fra rådgivningsvirksomheder, der fungerer som konsulenter for ansøgere.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker afslutningsvis, at klageadgangen er sikret i hjemmelsloven (lov om fremme af energianvendelse og drivhusgasreduktion), og at afgørelser efter bekendtgørelsen er forsynet med klagevejledning.

Dansk Industri (DI) kvitterer for udkastet og hilser tilskud til projekter, hvor brint bruges som energikilde velkommen, da der er en stigende interesse i energiintensive danske produktionsvirksomheder for at gøre brug af denne vej til grøn omstilling. **DI** bemærker, at der i forslaget lægges op til at udelukke projekter, der kan skabe energibesparelser og CO₂-reduktioner i forbindelse med installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg mv., såfremt disse anvender fossile brændstoffer. **DI** er enig i, at fossile brændstoffer skal udfases i videst muligt udstrækning, men den foreslåede justering i bekendtgørelsen vil fjerne grundlaget for en række energibesparende og CO₂-reducerende tiltag i energiintensive virksomheder, hvor elektrificering ikke er en mulighed. Dette kan f.eks. være implementering af mere energieffektive ovne/kedler, der ikke er el-baserede, eller indkøb af nye CO₂-besparende brændere i cementovne. Med den beskrevne ændring lukkes mulighederne for en række væsentlige projekter, der kan spare energi og reducere CO₂-udledninger. Det skal i den forbindelse påpeges, at sådanne løsninger også vil være relevante for virksomheder, der har skiftet/vil skifte til biogas. **DI** anbefaler derfor, at bekendtgørelsen ikke ændres på dette punkt.

DI henviser til, at der flere steder i bekendtgørelsen, f.eks. i § 12, stk. 3, og i bilag 2 omkring standardforudsætninger for prioriteringsfaktorer bruges betegnelsen "biomasse" og finder det uklart, om denne betegnelse også inkluderer "biogas". I så fald bør betegnelsen ifølge **DI** være "biomasse, herunder biogas". Såfremt "biogas" ikke er inkluderet under "biomasse", foreslår **DI**, at biogas tilføjes selvstændigt. **DI** bemærker endvidere, at der ikke i bilag 4 om "Standardforudsætninger for CO₂-emissionsfaktorer" og i bilag 5 om "Standardforudsætning for standardenergipriser" er angivet en værdi for biogas.

Herudover gør **DI** opmærksom på følgende forhold i bekendtgørelsen, som **DI** ønsker ændret, så flere grønne omstillingsprojekter bliver realiserbare i danske virksomheder:

For det første er det en udfordring - ikke mindst for de energiintensive virksomheder - at Erhvervspuljen ikke yder tilskud til øgede driftsomkostninger i forbindelse med grønne omstillingsprojekter, da denne type omkostninger ofte er de mest kritiske. Dette forhold sammenholdt med den relativt lave medfinansieringssats på 30% for store virksomheder gør, at en række væsentlige grønne omstillingsprojekter ikke kan gennemføres af økonomiske årsager, og **DI** anbefaler, at dette indtænkes i den fremadrettede indretning af Erhvervspuljen. Hvis det ikke er muligt at ændre disse forhold, anbefaler **DI**, at det som minimum gøres muligt for virksomhederne at medregne de timer, som virksomhedens medarbejdere bruger på omstillingsprojektet, i de støtteberettigede omkostninger. Dette kan gøres administrativt let ved at lade revisorerklæringen omfatte virksomhedens timer og lønomkostninger og/eller fastsætte en fast sats for virksomhedens timepris.

For det andet anfører **DI**, at en del større grønne omstillingsprojekter forudsætter etablering af nye anlæg, nye bygninger og/eller nye produktionssteder. Sådanne udgifter kan ikke dækkes via Erhvervspuljen under den nuværende bekendtgørelse og heller ikke af andre danske tilskudspuljer. I det nye anlæg både repræsenterer en væsentlig økonomisk omkostning og samtidig baserer sig på mere umodne teknologiske løsninger, der indebærer en forhøjet driftsrisiko, er der brug for offentlig medfinansiering til at reducere virksomhedernes økonomiske risiko i sådanne projekter. **DI** anbefaler, at dette indtænkes i den fremadrettede indretning af Erhvervspuljen.

For det tredje finder **DI**, at den nedre grænse for tilbagebetalingstiden for energispareprojekterne bør fjernes eller, hvis dette ikke er muligt, sænkes til 1 år. **DI** har fået oplyst, at - særligt for mindre virksomheder - kan et tilsagn for Erhvervspuljen være afgørende for, at virksomheden kan få et lån i banken til at realisere et energispareprojekt - også selvom tilbagebetalingstiden er kort. **DI** anfører, at den nedre grænse for tilbagebetalingstiden dermed kommer til at blokere for gennemførelsen af nogle fornuftige projekter med kort tilbagebetalingstid, og **DI** anbefaler, at dette indtænkes i den fremadrettede indretning af Erhvervspuljen.

For det fjerde henviser **DI** til § 8, stk. 3, pkt. 18, hvorefter det fortsat ikke er muligt for store fiskeforarbejdningsvirksomheder at få tilskud til projekter om energibesparelser og CO₂-reduktioner, hvilket **DI** tidligere har påpeget det problematiske i at udelukke en bestemt gruppe energiintensive virksomheder med et væsentlig behov for hjælp til grøn omstilling fra Erhvervspuljen. **DI** anfører, at fiskeindustrien er i hård international konkurrence, og skal det lykkes at fastholde konkurrencekraften og samtidig reducere branchens CO₂-udledning, er der brug for kapital til at medfinansiere de store investeringer, som skal foretages - også i de større virksomheder. **DI** ser det fortsat som afgørende, at også de større danske virksomheder i fiskeindustrien hurtigst muligt får adgang til Erhvervspuljens midler. **DI** henviser til, at Energistyrelsen tidligere har oplyst, at man arbejdede på en løsning på problemet via en anmodning/notifikation til Kommissionen, men

formuleringen i § 8, stk. 3, pkt. 18, synes at blokere for at inkludere de store fiskeforarbejdningsvirksomheder, selv når udfordringen i forhold til Kommissionen er løst.

Afslutningsvis anbefaler **DI**, at det enten via Erhvervspuljen eller andre tilskudsprogrammer som f.eks. SMV:Grøn sikres, at danske SMV'er kan få tilskud til at få rådgivning til at få kortlagt virksomhedens energiforbrug og identificeret besparelspotentialer.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig Dansk Industris ønske om at bevare tilskud til virksomheder, der anvender fossile brændsler, men henviser til ændringen i gruppefritagelsesforordningen, som Erhvervspuljen administreres efter. Det fremgår af artikel 36, stk. 1a, og artikel 38, stk. 2b, i den ændrede gruppefritagelsesforordning, at støtte til investering i udstyr, som anvender fossile brændsler, ikke er tilladt. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet gør opmærksom på, at det med undtagelse af gaskedler fortsat er muligt at støtte optimeringsprojekter på udstyr, som benytter fossile brændsler.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig videre DI's forslag vedr. biogas og biomasse og bemærker hertil, at biogas ikke indgår i biomassedefinitionen. Ikke-opgraderet biogas håndteres i bekendtgørelsen i form af en tilføjelse som selvstændig energiart med dertilhørende brændværdi, pris og emissionsfaktor. For så vidt angår DI's ønske om tilskud til driftsomkostninger, bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at Erhvervspuljen er anmeldt under GBER Artikel 36 og 38, hvorfor det ikke er muligt at yde driftsstøtte. Hvad angår DI's ønske om mulighed for at medtage interne udgifter, er det Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at en sådan mulighed vil forøge ordningens kompleksitet, både hvad angår dokumentation og administration. Der ville således skulle etableres et helt nyt setup for prissættelse af diverse interne ydelser samt for vurdering af omfanget af internt timebrug på et givent projekt. Derudover ville der skulle foretages en individuel vurdering af, hvilke typer af interne timer, der kan medtælles som nødvendige støtteberettigede omkostninger. Endelig ville der være en risiko for, at afledte interne udgifter, som ikke er timebaserede, ville blive medtaget af ansøger som støtteberettigede.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig herudover DI's ønske om tilskud til etablering af nye anlæg, nye bygninger og/eller nye produktionssteder og bemærker, at der i løbet af 2024 vil blive igangsat et analysearbejde om muligheder for at udvide puljen. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vil tage dette input med i overvejelserne.

For så vidt angår en fjernelse eller sænkning af tilbagebetalingstiden, bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at tilbagebetalingstiden på to år inklusiv tilskud er fastlagt for at sikre, at ordningens midler medfører additionelle energibesparelser og CO₂-reduktioner. En tilbagebetalingstid på to år inklusiv tilskud vil typisk svare til en intern tilbagebetalingstid eksklusiv tilskud for virksomhederne på 3-5 år. Dette er erfaringsmæssigt i overkanten af den tilbagebetalingstid, som virksomhederne normalt accepterer for

energispareprojekter. Tilskuddet bevirker dermed, at energispareprojekterne bliver økonomisk attraktive og gennemføres. Erhvervspuljens additionalitet vurderes ikke at kunne bibeholdes, hvis der vælges en lavere tilbagebetalingstid end to år inklusiv tilskud, hvilket ville kunne komme i strid med statsstøttereglernes krav om tilskyndelseeffekt og Energieffektiviseringsdirektivets krav om additionalitet. For så vidt angår tilskud til store fiskeforarbejdningsvirksomheder, kan Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet oplyse, at ministeriet har indledt en dialog med EU-Kommissionen om at yde statsstøtte under Erhvervspuljen til store virksomheder inden for fiskeforarbejdning. Hvis EU-Kommissionen imødekommer ministeriets ønske om statsstøtte, vil bekendtgørelsen blive revideret og § 8, stk. 3, nr. 18, ophævet, således at også store virksomheder i sektoren for fiskeforarbejdning vil blive omfattet af bekendtgørelsen. Afslutningsvis noterer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sig DI's ønske om tilskud til rådgivning og bemærker hertil, at Erhvervspuljen giver mulighed for støtte til konkrete energibesparende og/eller CO₂-reducerende tiltag. Forslaget om støtte til ren rådgivning vil umiddelbart kræve afvigelse fra dette formål, da der ikke er en direkte målbar energibesparelse eller CO₂-reduktion heraf. Støtte til ren rådgivning kan dermed gå fra støtte til konkrete investeringer i energi- og CO₂-besparelsetiltag, som bl.a. indgår i Danmarks energispareforpligtelse over for EU. Det bemærkes, at virksomheder i den eksisterende Erhvervspulje kan indregne omkostninger til ekstern rådgivning, projektudvikling og projektering, når der søges tilskud til energibesparende og/eller CO₂-reducerende projekter.

Marine Ingredients Denmark (MID) beklager, at større fiskeforarbejdningsvirksomheder fortsat ikke er omfattet af Erhvervspuljebekendtgørelsen og derved er afskåret fra at opnå støtte til investeringer i klimaeffektive energirenoveringer. **MID** oplyser, at de i årevis aktivt har arbejdet hen imod dette mål og henviser i den forbindelse til seneste høringssvar til Energistyrelsen den 11. maj 2023 vedrørende ændringer i erhvervspuljebekendtgørelsen. I den forbindelse er det **MID's** opfattelse, at det er stærkt problematisk, at energibesparelser og CO₂-reduktioner i store fiskeforarbejdningsvirksomheder er klassificeret som tiltag, der ikke kan medregnes som en del af projektet som en energibesparelse eller CO₂-reduktion. Selvom **MID** værdsætter inklusionen af store virksomheder i bekendtgørelsens § 3, nr. 23, undrer det **MID**, at energibesparelser og CO₂-reduktioner i store fiskeforarbejdningsvirksomheder ikke betragtes som relevante for projektet, og **MID** opfordrer til at fjerne § 8, stk. 3, nr. 18, for at sikre, at store fiskeforarbejdningsvirksomheder også kan gøre brug af støttemulighederne for klimaeffektive energirenoveringer og dermed bidrage til CO₂-reduktioner i Danmark. **MID** anfører, at en ekskludering af store fiskeforarbejdningsvirksomheder synes at være i strid med Energistyrelsens dialog med producenter og styrelsens eget arbejde med at inkludere disse virksomheder i Erhvervspuljen, idet Energistyrelsen tidligere har bekræftet, at styrelsen er i gang med den generelle anmeldelse af branchens store virksomheder med henblik på at opnå EU-Kommissionens godkendelse af, at disse omfattes af Erhvervspuljen. **MID** henviser til, at det er Energistyrelsens holdning, at styrelsen selv notificerer Erhvervspuljen

under "De særlige Retningslinjer" for statsstøtte, og **MID** minder om, at man i den forbindelse har tilbudt sin bistand til Energistyrelsen, hvilket er blevet afvist fra styrelsens side. **MID** anmoder om at få en opdatering om status på denne proces, idet der henvises til tilsagnet fra departementschef Lars Frelle den 2. februar 2023 og svarbrev fra Margrethe Vestagers kabinet den 4. oktober 2022, hvor det blev meddelt, at store fiskeforarbejdningsvirksomheder bør have mulighed for at søge tilskud til energireoveringer i erhvervspuljen. Endelig ser **MID** udfordringer ved udkastet til § 8, stk. 3, nr. 3, hvor energibesparelser og CO₂-reduktioner ifm. etablering af nye bygninger og ny anlæg er klassificeret som tiltag, der ikke kan medregnes som en del af projektet. **MID** bemærker hertil, at Power-to-X løsninger, der kan omdanne grøn elektricitet til at producere bæredygtige brændstoffer som fx brint (Power-to-Hydrogen, PtH) og ammoniak (Power-to-Ammonia, PtA), kan bistå med de nødvendige brændstofkilder, der samlet kan reducere CO₂-udslippet i produktionen.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kan oplyse, at ministeriet har indledt en dialog med EU-Kommissionen om at yde tilskud under Erhvervspuljen til store virksomheder inden for fiskeforarbejdningsindustri. Kommissionens godkendelse er en forudsætning, jf. de særlige retningslinjer for statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren. Hvis EU-Kommissionen imødekommer ministeriets ønske om statsstøtte, vil bekendtgørelsen blive revideret og § 8, stk. 3, nr. 18 ophævet, således at også store virksomheder i sektoren for fiskeforarbejdningsindustri vil blive omfattet af bekendtgørelsen. Vedr. mødet med departementschef Lars Frelle-Petersen den 2. februar 2023, som MID henviser til, bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at MID på mødet blev oplyst om, at omfatning af fiskeforarbejdningsindustri ville kræve politisk beslutning herom og, for så vidt angår industriens store virksomheder, derudover Kommissionens godkendelse. Der henvises også til svar fra den 22. juni 2023 fra departementschef Lars Frelle-Petersen på MID's henvendelser herom.

For så vidt angår manglende tilskud til nyanlæg, bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at der i løbet af 2024 vil blive igangsat et analysearbejde med henblik på at udvide puljen på dette område.

Nordic Green Solutions (NGS) oplyser, at de dagligt oplever, at virksomhederne overser selv ret store energisparepotentialer og ofte ikke selv har tid og kompetencer til at se potentialerne. **NGS** finder, at rådgivning mangler i den nye bekendtgørelse, så man som SMV kan få tilskud til eksempelvis en grundig energigennemgang. **NGS** finder desuden, at der er ærgerligt, at en central fødevarerindustri (akvakulturen) skrives helt ud af Erhvervspuljen og dermed strategien for danske energieffektiviseringer. **NGS** anfører, at det er et faktum, at proteiner fra fisk har et af de laveste CO₂-aftryk, og at fremtiden for fødevarer med fordel kan indeholde langt mere fisk. **NGS** anfører videre, at det er en forudsætning, at transporten og bearbejdningen af fisk foregår med lavest mulige CO₂-udledning, hvorfor man bør inkludere denne industri i Erhvervspuljen.

NGS mener herudover, at transportsektoren bør indgå i erhvervspuljen, så der kan søges tilskud til CO₂-besparelser, og at der intet er i lovgivningen, som siger, at transportsektoren ikke kan komme med. **NGS** erklærer sig enig i, at vi skal de fossile brændsler til livs, men at det ikke er alle virksomheder, der på nuværende tidspunkt kan omstille sig til en grønnere løsning. De virksomheder, som har problemer med at omstille sig, er der hvor man skal bruge høje temperaturer. Højtemperatur-varmepumper er en teknologi, som stadig skal modnes, og **NGS** mener derfor, at der bør være en lempelse for de virksomheder, som har det sværest ved at omstille sig.

NGS finder, at brugen af standardforudsætninger og -løsninger er en god ide i det omfang, at det reducerer de administrative byrder ved at søge. **NGS** gør i den forbindelse opmærksom på, at de biokedler, som er ældst og dårligst, bliver stillet dårligere med den nye bekendtgørelse, da energibesparelsen reduceres grundet virkningsgrader. Afslutningsvis foreslår **NGS**, at IT- og serverudstyr fjernes fra negativlisten, så der kan søges tilskud til disse projekter. **NGS** erklærer sig uforstående over for et forbud, og foreslår en mere pragmatisk tilgang, så længe det er reelle besparelser, f.eks. ved et forbud mod beregning på nøgletal og i stedet anvende målte værdier.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig NGS's ønske om tilskud til rådgivning og bemærker hertil, at Erhvervspuljen giver mulighed for støtte til konkrete energibesparende og/eller CO₂-reducerende tiltag. Forslaget om støtte til ren rådgivning vil umiddelbart kræve afvigelse fra dette formål, da der ikke er en direkte målbar energibesparelse eller CO₂-reduktion heraf. Støtte til ren rådgivning kan dermed gå fra støtte til konkrete investeringer i energi- og CO₂-besparestiltag, som bl.a. indgår i Danmarks energispareforpligtelse over for EU. Inden for den eksisterende Erhvervspulje kan indregnes omkostninger til ekstern rådgivning, projektudvikling og projektering, når der søges tilskud til energibesparende og/eller CO₂-reducerende projekter.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig videre NGS's forslag om inddragelse af akvakultur, men bemærker hertil, at der er truffet politisk beslutning om ikke at lade akvakulturerhvervet være omfattet af Erhvervspuljen.

For så vidt angår tilskud til transport, noterer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sig NGS's ønske, men bemærker, at transportområdet er Transportministeriets ressortområde, hvorfor Erhvervspuljen under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet hidtil ikke har været omfattet af transportområdet. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er dog indstillet på undersøge og analysere området med henblik på at afklare, om og i hvilket omfang det giver mening at inkludere transportsektoren, idet der dog forudsættes en politisk beslutning, før puljen evt. åbnes for transportsektoren.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig herudover NGS's ønske om tilskud til visse virksomheder med produktion under høje temperaturer, der har svært ved at omstille sig fra anvendelse af fossile brændsler, men henviser til ændringen i gruppefritagelsesforordningen, som Erhvervspuljen administreres

efter, hvorefter det fremgår af artikel 36, stk. 1a, og artikel 38, stk. 2b, at støtte til udstyr, der anvender fossile brændsler, ikke er tilladt.

For så vidt angår brug af standardværdierne bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at de er beregnet som et gennemsnit, hvorved der er nogle, som vil få en højere besparelse end tidligere, mens andre vil få en lavere besparelse. Standardværdierne er med til at reducere dokumentationskrav og derved gøre det nemmere for ansøgerne at søge Erhvervspuljen. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker videre, at biokedler over 1000 kW er stillet bedre med ændringen af bekendtgørelsen end i dag, hvorved virkningsgraden er ændret fra 95 % til henholdsvis 90 % for træpiller, træflis og træaffald og til 70 % for halmkedler.

For så vidt angår IT- og serverudstyr, er det på baggrund af erfaringer med Energispareordningen og kontrol af indberettede energibesparelser fra IT-projekter Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at energibesparelsen i sådanne projekter ikke kan opgøres med den fornødne sikkerhed, der kan give adgang til ordningen. Såfremt en forsvarlig og almen anerkendt opgørelsesmetode måtte fremkomme, vil Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet genoverveje udelukkelsen.

Rådet for Grøn Omstilling (RGO) takker for muligheden for at svare på høringen om ændring af erhvervspuljebekendtgørelsen og finder overordnet, at statslige støtteordninger for erhvervslivet også skal være en anledning til at stille langsigtede grønne modkrav til virksomhederne som betingelse for ydelse af støtte.

RGO bifalder, at det ikke er muligt at tælle energibesparelser og CO₂-reduktioner i forbindelse med installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg mv., der anvender fossile brændsler og finder, at det samme bør gælde for maskiner og anlæg, der anvender træbaseret biomasse som brændsel, da afbrænding af træ har store konsekvenser for klimaet, sundhed, miljø og biodiversitet.

RGO finder det positivt, at det fremover vil være muligt for projekter, der reducerer energiforbruget ved produktion af brint, at søge om tilskud gennem erhvervspuljen. Ifølge **RGO** er brintproduktion i dag stadig på et tidligt stadie, og enhver forbedring af effektiviteten vil styrke dansk konkurrenceevne samt mindske behovet for yderligere opsætning af VE.

Endelig foreslår **RGO**, at erhvervspuljen udvides til også at give tilskud til rene rådgivningsprojekter, da det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at modtage selvstændige tilskud til rådgivning og forundersøgelser via puljen. **RGO** anfører, at virksomhedernes omkostninger til rådgivningen bør kunne dækkes under puljen mod forelæggelse af faktura og rådgivningsrapport, og at rådgivningen bør komme fra prækvalificerede aktører som rådgivere, installatører og andre, som kan vurdere og optimere på energiforbruget i en virksomhed. Ifølge **RGO** besidder små og mellemstore virksomheder ofte ikke kompetencerne til selv at foretage energimæssige eftersyn af eksempelvis produktionsprocesser eller til at lægge sammenhængende og langsigtede planer for effektiviseringstiltag og grøn omstilling, og manglende rådgivning er en af de største barrierer i forhold til at energieffektivisere.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig ønsket om et forbud mod tilskud til biomassekedler og bemærker hertil, at Erhvervspuljens formål er at yde investeringsstøtte til energibesparelser og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug. Konvertering til biomasse medfører en CO₂-reduktion, hvorfor disse er omfattet af Erhvervspuljen på lige vis med andre CO₂-reduktioner. Et forbud mod tilskud til biomassekedler forudsætter politisk beslutning herom.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig videre RGO's ønske om tilskud til rådgivning og bemærker, at Erhvervspuljen giver mulighed for støtte til konkrete energibesparende og/eller CO₂-reducerende tiltag. Forslaget om støtte til ren rådgivning vil umiddelbart kræve afvigelse fra dette formål, da der ikke er en direkte målbar energibesparelse eller CO₂-reduktion heraf. Støtte til ren rådgivning kan dermed gå fra støtte til konkrete investeringer i energi- og CO₂-besparelsetiltag, som bl.a. indgår i Danmarks energispareforpligtelse over for EU. Inden for den eksisterende Erhvervspulje kan indregnes omkostninger til ekstern rådgivning, projektudvikling og projektering, når der søges tilskud til energibesparende og/eller CO₂-reducerende projekter.

SMVdanmark (SMV) hilser en udvidelse af erhvervspuljens anvendelsesområde velkommen og ser positivt på en udvidet brug af standardforudsætninger og standardløsninger, da det er medvirkende til at skabe mere gennemsigtighed.

SMV ser gerne, at erhvervspuljen også giver tilskud til rådgivningsydelse, der ikke knytter sig til et allerede defineret projekt, da en mindre virksomhed kan have svært ved at vurdere, hvad den bedste energiløsning er, før man har haft en uvildig rådgiver til at besigtige virksomheden og komme med anbefalinger.

SMV anfører, at den grønne omstilling er en proces, og der sker løbende nye teknologiske landvindinger, der gør grønnere produktion og drift mulig, men at der i nogen tid endnu stadig vil være virksomheder, der kan energieffektivisere og nedbringe CO₂-udledningen, selvom den løsning, de omlægger til, indebærer brug af fossile brændstoffer. **SMV** finder derfor, at det bør overvejes fortsat at kunne medregne sådanne tiltag som en energibesparelse eller CO₂-reduktion, hvis der i det konkrete tilfælde ikke findes et alternativ, som ikke indebærer anvendelse af fossile brændstoffer. **SMV** ønsker, at erhvervspuljen overordnet gøres mindre bureaukratisk for virksomhederne at søge, da en tung bureaukratisk ansøgningsproces med mange dokumentationskrav er en barriere for mindre virksomheder, som i sidste ende kan betyde, at de afholder sig fra at søge midler, der kan gøre en grøn omstilling af virksomheden nemmere.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig SMV's ønske om tilskud til rådgivning og bemærker hertil, at Erhvervspuljen giver mulighed for støtte til konkrete energibesparende og/eller CO₂-reducerende tiltag. Forslaget om støtte til ren rådgivning vil umiddelbart kræve afvigelse fra dette formål, da der ikke er en direkte målbar energibesparelse eller CO₂-reduktion heraf. Støtte til ren rådgivning kan dermed gå fra støtte til konkrete investeringer i energi- og CO₂-

besparelsetiltag, som bl.a. indgår i Danmarks energispareforpligtelse over for EU. Inden for den eksisterende Erhvervspulje kan indregnes omkostninger til ekstern rådgivning, projektudvikling og projektering, når der søges tilskud til energibesparende og/eller CO2-reducerende projekter.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig endvidere SMV's ønske om at bevare tilskud til visse virksomheder, der anvender fossile brændsler, men henviser til ændringen i gruppefritagelsesforordningen, som Erhvervspuljen administreres efter, hvorefter det fremgår af artikel 36, stk. 1a, og artikel 38, stk. 2b, at støtte til udstyr, der anvender fossile brændsler, ikke er tilladt.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er opmærksom på mindre virksomheders udfordringer og arbejder kontinuerligt på at gøre ansøgningsprocessen lettere, bl.a. med udvidet anvendelse af standardforudsætninger og standardløsninger.

Synergi (SYN) takker for muligheden for at afgive svar, idet de finder Erhvervspuljen helt central for den danske energieffektiviseringsindsats og dermed også den grønne omstilling. **SYN** finder det desuden positivt, at Erhvervspuljen fremover yder støtte til projekter, der reducerer energiforbruget ved produktion af brint. **SYN** finder det ydermere positivt, at der fremover ydes støtte til optimering af energiproducerende anlæg, hvis virksomhedens tilførte energi eller energirelaterede udledninger reduceres. **SYN** støtter også op om, at erhvervspuljen fremover ikke yder støtte i forbindelse med ny-installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg mv., der anvender fossile brændsler. Det bør dog sikres, at de virksomheder, der har sværest ved at omstille sig, får stillet tilstrækkelig støtte til rådighed andetsteds, fx i midlerne afsat til fond til grøn omstilling i 'Aftale om grøn skattereform for industri mv.'

SYN mener, at brug af standardforudsætninger og -løsninger er en god ide i det omfang, at det reducerer de administrative byrder ved at søge. **SYN** påpeger dog, at ændringen af virkningsgraden for en biokedel fra 50 pct. til 70 pct. i den nye bekendtgørelse, svækker virksomhedernes incitament til at få udskiftet de ældste biokedler, som ellers har de største potentialer for energibesparelser.

SYN undrer sig over, at IT- og serverudstyr ikke kan medregnes i et tilskudsberettiget projekt, da der ellers er store energibesparende potentialer i IT, når det indgår som led i eksempelvis driftsautomatisering eller et energiledelsessystem. I den danske bygningsmasse er der ifølge **SYN** potentiale til at reducere energiforbruget med 10 pct. ved hjælp af aktiv energiovervågning. Herudover opfordrer **SYN** til, at der ved næste revision af erhvervspuljebekendtgørelsen indarbejdes mulighed for at søge støtte til rene rådgivningsprojekter, da mange SMV'er oplever manglende rådgivning og målrettet information om muligheder som en væsentlig barriere for energieffektivisering. Erfaring fra andre ordninger viser, at rådgivning er et virkemiddel med en høj additionalitet, og derfor bør kriterierne for tilskudsberettiget støtte fra erhvervspuljen justeres, så flere af de mindre virksomheder også kan få hjælp til den grønne omstilling.

Afslutningsvis anbefaler **SYN**, at der kigges på, hvordan erhvervspuljen fremadrettet kan indrettes til også at yde besparelser til akvakultur.

Ministeriets bemærkninger:

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig SYN's ønske om, at virksomheder, der har sværest ved at omstille fra fossil energi, kan få støtte andetsteds fra, f.eks. i midlerne afsat til fond til grøn omstilling i 'Aftale om grøn skattereform for industri mv.'

For så vidt angår brug af standardværdierne, bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at de er beregnet som et gennemsnit, hvorved der er nogle, som vil få en højere besparelse end tidligere, mens andre vil få en lavere besparelse. Standardværdierne er med til at reducere dokumentationskrav og derved gøre det nemmere for ansøgerne at søge Erhvervspuljen. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet bemærker videre, at biokedler over 1000 kW er stillet bedre med ændringen af bekendtgørelsen end i dag, hvorved virkningsgraden er ændret fra 95 % til henholdsvis 90 % for træpiller, træflis og træaffald og til 70 % for halmkedler.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig SYN's ønske om tilskud til rådgivning og bemærker hertil, at Erhvervspuljen giver mulighed for støtte til konkrete energibesparende og/eller CO₂-reducerende tiltag. Forslaget om støtte til ren rådgivning vil umiddelbart kræve afvigelse fra dette formål, da der ikke er en direkte målbar energibesparelse eller CO₂-reduktion heraf. Støtte til ren rådgivning kan dermed gå fra støtte til konkrete investeringer i energi- og CO₂-besparelsetiltag, som bl.a. indgår i Danmarks energispareforpligtelse over for EU. Inden for den eksisterende Erhvervspulje kan indregnes omkostninger til ekstern rådgivning, projektudvikling og projektering, når der søges tilskud til energibesparende og/eller CO₂-reducerende projekter.

For så vidt angår IT- og serverudstyr, er det på baggrund af erfaringer med Energispareordningen og kontrol af indberettede energibesparelser fra IT-projekter Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at energibesparelsen i sådanne projekter ikke kan opgøres med den fornødne sikkerhed, der kan give adgang til ordningen. Såfremt en forsvarlig og almen anerkendt opgørelsesmetode måtte fremkomme, vil Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet genoverveje udelukkelsen.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig SYN's forslag om inddragelse af akvakultur, men bemærker hertil, at der er truffet politisk beslutning om ikke at lade akvakulturerhvervet være omfattet af Erhvervspuljen.